

سرمایه فکری

در سازمان‌های یادگیرنده و
حسابداری

مؤلفان: شبیم پژوهش، اصغر مظفری، غزال مجیدی

سرشناسنامه: پژوهش، شبنم،
عنوان: سرمایه فکری در سازمان‌های یادگیرنده و حسابداری
تکرار نام پدیدآور: مؤلفین شبنم پژوهش... [و دیگران]
مشخصات نشر: قم، آتریس، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری: ۷۲ ص: جدول، نمودار
ISBN: 978-600-6723-62-4
بها: ۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۷۱-۶۵ همچنین به صورت زیر نویس
یادداشت: سایر مؤلفین: اصغر مظفری، غزال مجیدی
موضوع: سرمایه فکری- مدیریت
موضوع: دارایی غیر مادی- حسابداری
موضوع: دارایی غیر مادی- مدیریت
موضوع: استعداد خلاق در کسب و کار
موضوع: مدیریت دانش
رده کنگره: ۴۰۱۳۹۴ س ۴/پ HD۵۳
رده دیویی: ۶۵۸/۴۰۳۸
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۸۸۱۴۵۷

نام کتاب: سرمایه فکری در سازمان‌های یادگیرنده و حسابداری
مؤلف: شبنم پژوهش، اصغر مظفری، غزال مجیدی
طراح جلد: کاوه پژوهش
ناشر: آتریس
نوبت چاپ: اول تابستان ۹۴
چاپخانه: سبحان
صحافی: براتی
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۲۳-۶۲-۴
مرکز پخش: انتشارات آتریس. همراه: ۰۹۱۲۶۶۵۹۲۴۶

مبانی نظری

مقدمه:

سرمایه فکری، کلیدی مهم در توسعه اقتصادی - اجتماعی معاصر است که اهمیت آن عمدتاً از ماهیت ویژه محیط کسب و کار امروزی سرچشمه می گیرد که تکامل آن از مهم ترین عوامل اساسی موفقیت در بازار محسوب می شود. شرکت ها باید به دنبال راه های جدید رقابت به منظور بقا در بازار کسب و کار باشند زیرا برای رسیدن به این هدف نیازمند شایستگی های منحصر به فرد در کسب مهارت های لازم است یکی از مهم ترین ابزار برای تحقق این امر جهانی شدن است که سبب می شود محصولات در بازار قرار داده شده و در دسترس قرار بگیرد. شرکت ها در فعالیت های خود باید به منظور تمایز از رقبا به ارائه یک مدل کسب کار مدرن (مدیریت و نوآوری جهت پیاده سازی در کسب و کار مبادرت می ورزند. مدیریت سرمایه فکری بر خلاف انواع دیگر نوآوری، دارای پتانسیل منحصر به فردی برای یک سیستم است که امکان مزیت رقابتی دائمی قابل توجهی را می توان به دست آورد. اگر این مدیریت دارای بازدهی کافی نباشد به ناچار باید به سرمایه مالی تکیه کرد که در این صورت بهره برداری کامل از دارایی ها در کسب و کار وجود نخواهد داشت. (ملکی و همکاران، ۱۳۹۲، ص. ۸۷).

در اقتصاد دانش‌محور، از سرمایه فکری به منظور ایجاد ارزش برای سازمان استفاده می‌شود. امروز شاهد رشد اهمیت سرمایه فکری به عنوان یک ابزار مؤثر برای افزایش رقابت شرکت‌ها هستیم و این امر موجب افزایش اهمیت سرمایه فکری به عنوان مقوله‌ای پژوهشی اقتصادی شده است. نقش و سهم سرمایه فکری در پیشرفت مدیریتی، اجتماعی و اقتصادی موضوع تحقیقات جدید قرار گرفته است. به‌طوری‌که آن را ابزاری ارزشمند برای توسعه دارایی‌های کلیدی یک سازمان می‌دانند. اندازه‌گیری سرمایه فکری به منظور مقایسه شرکت‌های مختلف، تعیین ارزش واقعی آن‌ها و حتی بهبود و کنترل آن‌ها بر اساس رویکردی راهبردی از دارایی‌های نامشهود استوار است. (نماین و همکاران، ۱۳۹۰، ص. ۱).

سرمایه فکری به منظور ایجاد ارزش برای سازمان استفاده می‌شود در دنیای امروز موفقیت هر سازمانی به توانایی مدیریت این دارایی‌ها بستگی دارد. در دو دهه آینده ارزش آفرینی از سرمایه فکری برای سازمان و کشورها است. لذا توجه به سرمایه فکری در سطح جهانی و منطقه‌ای و جدید بودن این بحث می‌تواند به عنوان یک مزیت برای کشورها به حساب آید. سرمایه فکری یا دارایی فکری در سطح جامعه، دولت، صنعت و دانشگاه مطرح است و تجمیع آن‌ها دارایی‌های فکری کشور را تشکیل می‌دهد. در سطح ملی نیز با توجه به اولویت‌بندی سند چشم‌انداز بیست‌ساله، توسعه سرمایه فکری می‌تواند در رشته‌های نوآوری کار آفرینی، توسعه و تأمین کسب‌وکارهای دانش پایه‌ای کمک شایانی کند. سرمایه فکری به عنوان ترکیبی از منابع نامشهود و فعالیت تعریف‌شده به یک سازمان اجازه می‌دهد که با توده‌ای از منابع انسانی، مالی و مواد اولیه

یک سیستم توانمند و ارزش آفرینی به ذی‌نفعان انتقال یابد. (بابایی نیولوئی، ۱۳۹۰، ص. ۵۵)

مبانی نظری (شامل تعاریف، الگوها و مدل‌های مطرح)

با ورود اقتصاد دانشی، دارایی سازمان به دو دسته کلی مشهود^۱ و نامشهود^۲ تقسیم می‌شود:

دارایی مشهود: دارایی فیزیکی و مالی را شامل می‌شود که تقریباً به طور کامل در ترازنامه شرکت منعکس می‌شود این دارایی تحت اصول اقتصادی کمیابی عمل می‌کند؛ یعنی با استفاده بیشتر آن‌ها ارزششان کاهش می‌یابد.

دارایی نامشهود: به طور کلی به دو دسته تقسیم می‌شود:

الف) دارایی‌های نامشهود که با قانون حمایت‌شده، معافیت‌ها، علائم و نشانه‌های تجاری را شامل می‌شود و برخی از آن‌ها در ترازنامه منعکس می‌شود.

ب) دارایی نامشهودی که شامل سرمایه فکری می‌شود که تحت اصول اقتصادی فراوانی عمل می‌کند؛ یعنی با استفاده بیشتر آن‌ها از ارزش آن‌ها کاسته نمی‌شود و معمولاً در ترازنامه منعکس نمی‌گردد. (تایلز^۳ و همکاران، ۲۰۰۲)، (نیک پور و همکاران، ۱۳۹۰، ص. ۱۱۳)

تعاریف سرمایه فکری و ابعاد آن:

^۱ - Evident Finances

^۲ - Hidden Finances

^۳ - Tayles